

מעריך למנחה - בית מדרש

[הולך ועושה – חוויות הצלחה]

רקע

יצירת חוויות הצלחה עבור חניכים הינו אחת מהמשימות החשובות ביותר בסדר יומו של המנחה. מחקרים מוכיחים קשר בין הצלחה בעתיד (יכולת לייצר חיברות עם בן/בת זוג, השגת מקצוע וקידום במקום התעסוקה ובכלל תפיסת עצמי) לבין שק החוויות החיוביות שאותן האדם נושא עימו. חניכים רבים מגיעים לגיל ההתבגרות עם מחסור משמעותי בחוויות מסוג זה. (רבים מגיעים עם חוויית נטישה ממסגרות אחרות שמיתרגם אצלם לכישלון, לרוב הם יתקשו לציין את התחומים בהם הם חזקים ורבים מהם לא יזכרו מתי בפעם האחרונה הם קיבלו חיזוק חיובי). יחד עם זאת, חניכים רבים מאתגרים אותנו המנחים ועל פני השטח לא תמיד קל לזהות את החוזקות ולייצר להם חוויות הצלחה אמינות ומקדמות.

דף לימוד זה מציב את הסוגיה החינוכית הבסיסית – 'מה נחשב להצלחה?' האם יש לתת חוויית הצלחה על ה'דרך' או רק על ה'תוצאה'? מה המחיר של כל אחד מגישות אלו? האם בעולם האזרחי אנשים נמדדים לפי ה'דרך' או לפי ה'תוצאה'? ואיך כל זה אמור להשליך אל שיטת החינוך שלנו כמנחים?

יעדים

1. סוגיות מרכזיות לבית המדרש: (סביב איזו שאלה רצינו להפך איזונים...)

- חוויית הצלחה – מסתכלים על ה"דרך" או על ה"תוצאה"?

2. שדות חינוכיים שניתן לקדם באמצעות בית המדרש:

- תיקון הלב (חוויית הצלחה)

מתווה בית המדרש [הצעה]

סבב פתיחה:

- מה הנטייה הטבעית שלכם כאנשים – לתת לעצמכם ציון והערכה לפי המאמץ שלכם או רק על-פי התוצאה שהשגתם? (או לחילופין, ניתן לבקש מכל אחד לציין תחום (נישה מסוימת בחיים) שבהם הם נותנים לעצמם ציון לפי המאמץ שהשקיעו ותחום שבו הם נותנים לעצמם ציון לפי התוצאה).

לימוד טקסטים:

1.

אַרְבַּע מִדּוֹת בְּהוֹלֵכִי לְבֵית הַמִּדְרָשׁ.
הוֹלֵךְ וְאֵינוֹ עוֹשֶׂה, שֶׁכֶּר הִלִּיכָה בְּיָדוֹ.
עוֹשֶׂה וְאֵינוֹ הוֹלֵךְ, שֶׁכֶּר מַעֲשֶׂה בְּיָדוֹ.
הוֹלֵךְ וְעוֹשֶׂה – חֲסִיד.
לֹא הוֹלֵךְ וְלֹא עוֹשֶׂה – רָשָׁע:
(פרקי אבות פ"ה ה"ד)

עאלות לדיון

- מה המשמעות של 'הולך' (לדעתכם)?
- מה המשמעות של 'עושה' (לדעתכם)?
- מה המשמעות של "שכר הליכה" והמשמעות של "שכר מעשה"?
- אט הוא רק הולך ואינו עושה – מה הטעם בזה???
- למה המצב של הולך ועושה נחשב "חסיד" – הרי זה אמור להיות המצב המתבקש?
- למה הוא מקבל כזה 'ציון' מצטיין (חסיד נחשב כאות מופת) על מה שמחילא מתבקש ממנו?
- האם זה יכול להתקשר לכט לסיטואציה חינוכית שאתם מכירים?

2.

אי זקופי הקומה

היה היה אי קטן ושמו "אי זקופי הקומה".
באי הזה, מקור הפרנסה היה בתעשייה של קטיפ פירות סגולים מעצים גבוהים.
תכנית הלימודים בכל בתי הספר התמקדה כמובן בצמיחה לגובה,
כי ככל שהילד יגבה יותר, תעשיית הקטיפ תהיה פורייה יותר.
ובכן, בסוף שנת הלימודים, מדדו את גובה התלמידים.
אלה שגבהו על פי הממוצע, קיבלו ציון ממוצע.
אלה שגבהו מעל הממוצע, קיבלו ציון לשבח.
אלה שלא גבהו מספיק, ננזפו קשות על כך שלא השקיעו מספיק,

שלא התאמצו, שלא היו מונעים למטרה.

כשיצאו התלמידים לקטיף - אלה שהגיעו לגובה העצים, עסקו בקטיף הפירות הסגולים.

אלה שלא הצליחו להגיע, התחילו להפריע. בגלל ההפרעות, לא הספיקו לקטוף מספיק פירות.

הלכו לשאול את האיש החכם שבאי - מה לעשות?

הציע החכם: אפשר לנטוע עצים נמוכים יותר, שאליהם יוכלו להגיע הנמוכים יותר.

אפשר לספק סולמות כדי שהנמוכים יגיעו לגובה.

שאלו אנשי האי: כיצד ניתן ציונים? האם ניתן לאלה שקטפו מהעצים הנמוכים כמו מהעצים הגבוהים?

האם ילד שקטף בכוחות עצמו יקבל ציון כמו הילד שנעזר בסולם?

אמר האיש החכם: "אההה! זו שאלה חשובה.

עליכם להחליט החלטה חשובה. במה אתם מעוניינים? בפירות או בציונים?

(מקור לא ידוע)

שאלות לדיון

- מה דעתכם על הסיפור?
- האם אתם מסכימים עם הצעותיו של החכם?
- מה הפעולות הקבוצתיות שאתם יכולים לעשות כדי לפתור את הבעיה?
- מה הסכנות והיתרונות בכל אחד מהאפשרויות?
- מה האפשרויות האחרות - פירות או ציונים?